

ก

ชื่องานวิจัย : การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศเพื่อการศึกษาทางไกล: ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกับมหาวิทยาลัยเปิดประเทศญี่ปุ่น

ชื่อผู้วิจัย : ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สัจจามันท์

ปีที่แล้วเสร็จ : 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิดประเทศญี่ปุ่น 2) พัฒนาชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศเพื่อการศึกษาทางไกลและ 3) ประเมินชุดฝึกอบรมการรู้สารสนเทศเพื่อการศึกษาทางไกล การดำเนินการวิจัยอิงกรอบแนวคิดการวิจัยและกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยอิงระบบการศึกษาทางไกลประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ความต้องการ บริบท สถานการณ์และการปฏิบัติเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ การพัฒนาเนื้อหาและออกแบบชุดฝึกอบรม การผลิตชุด ฝึกอบรม และการประเมินชุดฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิการศึกษาทางไกลและการรู้สารสนเทศประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ประเทศละ 8 คน เลือกแบบเจาะจง นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 62 คน เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาสมรรถนะการรู้สารสนเทศและประเมินตนเองสมรรถนะการรู้สารสนเทศที่เป็นจริง และนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 39 คนเพื่อทดลองใช้ชุดฝึกอบรม โดยการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มและภาคสนาม เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์/แบบสนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรม กิจกรรมระหว่างเรียน แบบทดสอบและแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่า E_1/E_2

ผลการวิจัยพบว่า 1) มหาวิทยาลัยเปิดทั้งสองแห่งให้ความสำคัญในเรื่องการรู้สารสนเทศและไม่ได้ใช้คำว่าสารสนเทศโดยตรง และมีความต่างในเรื่องชื่อวิชา/จุดเน้นเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 2) ชุดฝึกอบรมทางไกลการรู้สารสนเทศเพื่อการศึกษาทางไกลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรม แบ่งเนื้อหาเป็น 3 หน่วย แต่ละหน่วยแบ่งเป็น 2 ตอนและแต่ละตอนแบ่งเป็น 2 เรื่อง และรายการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 6 รายการ 3) ผลการประเมินชุดฝึกอบรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก การหาค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยการทดลองใช้ เบื้องต้นพบว่าชุดฝึกอบรมทั้งสามหน่วยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้และ ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางไกล การรู้สารสนเทศ การศึกษาทางไกล

Research Title: The Development of An Information Literacy Distance Training Package for Distance Learning : A Cooperation Between Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) and The Open University of Japan (OUJ)

Researcher: Professor Dr. Chutima Sacchanand

Year: 2014

Abstract

This development research was aimed at comparing the information literacy teaching and learning between STOU and OUJ, developing and evaluating the training package on information literacy for distance education. The framework of the research was based on the research method and development process of a training course under a distance education concept. These include analysis of the target groups, information literacy needs and situation ; development of materials design; production of training materials; and the evaluation. The purposive sample group consisted of faculty members/experts in distance education and information literacy, eight from Thailand and eight from Japan, to evaluate the situation and information literacy competencies development ; 62 STOU undergraduate students to study their information literacy needs and self-evaluation of their competencies ; and 39 undergraduate students to try out the training package. The research instruments included documentary form, questionnaires, the focus group/ interview form, the training package, the training package evaluation form, the learning assignment, the pretest and posttest. Data analysis include content analysis for qualitative data, while quantitative data, statistics used were percentage, means, and standard deviation. The E_1/E_2 efficiency index and t-test were used to verify the efficiency of the package.

The research findings showed that 1) both STOU and OUJ were aware of the importance of information literacy, even though they did not use the word "information literacy" and they were varied in terms of subject course titles, content and method of teaching; 2) the distance training package developed was comprised of printed material divided the content into three modules, each module with two sections and CD with six topics; and 3) evaluation showed that experts and students were satisfied with the training package at the high level. The three units of the developed training package met the set 80/80 efficiency criterion. The posttest achievement of students was significantly higher than the pretest at the .01 level.

Keywords: Distance training package, Information literacy, Distance learning